

Elevene bak tallene – Triangulert analysemodell

Veiledningshefte for skolebasert vurdering- og kompetanseutvikling i Grenlandsskolene 2022-2023

Anne Liv Kaarstad Lie

Anne Liv Kaarstad Lie

Elevene bak tallene – Triangulert analysemodell

Veiledningshefte for skolebasert vurdering- og kompetanseutvikling i Grenlandsskolene 2022-2023

© Anne Liv Kaarstad Lie, 2022
Universitetet i Sørøst-Norge
Drammen, 2022

Skriftserien fra Universitetet i Sørøst-Norge nr. 102

ISSN: 2535-5325 (Online)
ISBN: 978-82-7206-701-3 (Online)

Utgivelser i skriftserien publiseres som Creative Commons* og kan kopieres fritt og videreformidles til andre interesserte uten avgift. Navn på utgiver og forfatter(e) angis korrekt. [http://creati-](http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/deed.no)

[vecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/deed.no](http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/deed.no)

Forord

I sluttrapporten «En skole for vår tid» (Regjeringen, 2021) har en ekspertgruppe vurdert hvordan skoleeiere og skoler bedre kan drive et systematisk kvalitetsutviklingsarbeid for å løfte kvaliteten på opplæringen for elevene, og beskrive hva som kjennetegner skoler og kommuner som lykkes best med å løfte kvaliteten på opplæringen for elevene. Rapporten gir anbefalinger til tiltak for skoleeiere og skoleledere for å lykkes med kvalitetsutvikling.

Triangulert analysemodell er utviklet i et samarbeid mellom skoleeiere i Siljan, Skien, Porsgrunn, Bamble, Kragerø, Drangedal og Universitetet i Sørøst-Norge. Formålet er å lykkes med **skolebasert vurdering- og kompetanseutvikling** i Grenlandsskolene. Modellen er en støtte til lokal skoleutvikling og er utviklet etter et omforent arbeid med §13-3 i Opplæringsloven.

I skoleåret 2022 – 2023 er det Drangedal, Kragerø, Skien og Siljan kommuner som skal arbeide i lærende profesjonsnettverk på tvers av skoler og kommuner. Deltagerne i hvert faglige nettverk er ressurslærere i les&skriv eller regning&matematikk. Skoleeiere organiserer prosessen i samarbeid med universitet og skolene. Skoleledere støtter profesjonsarbeidet ved å legge til rette for skolebasert vurdering- og kompetanseutvikling på egen skole. Skolene ønsker å utvikle praktisk og variert undervisning i LK20. LK20 har mange verb og ved å gjøre oss bedre på å beskrive og forklare fra HVA til HVORDAN og NÅR kan vi optimalisere praksiser og lære av hverandre.

Drammen 30. august 2022

Mvh

Anne Liv Kaarstad Lie,

Instituttet for pedagogikk, Universitetet i Sørøst-Norge

Innholdsfortegnelse

1.	Lærende nettverk i Grenland skoleåret 2022 – 2023	3
1.1.	Prosess skoleåret 2022 2023.....	3
1.2.	Mål	4
2.	Triangulert analysemodell (TAM) for skolebasert vurdering- og kompetanseutvikling i Grenland.....	5
2.1.	Generelt om utviklingsarbeid	5
2.2.	Triangulert analysemodell	7
3.	Hvor vil vi? - våren 2023....	14
4.	Referanser og kilder for inspirasjon	15

1. Lærende nettverk i Grenland skoleåret 2022 – 2023

Hensikten med lærende nettverk er å utvikle god kvalitet i skolers pedagogiske praksiser innen et eller to områder gjennom et skoleår.

1.1. Prosess skoleåret 2022 2023

TID	Mai/ juni/august	August	September og Okt./nov.	Januar	Februar	Mars/april
Skoleeiere og skoleledere	Begrunne ut fra skolens egne tall og data Spørsmål for utviklingsarbeid Lokal ståstedsanalyse	Skolene lager en plan for å støtte utviklingsarbeid et/ kommunale ledergrupper/ ressursgrupper reflekterer sammen			Tilstandsrapportering, inkluderer refleksjoner om pedagogiske praksiser som fremmer elevers læring	(E)valuering for å begrunne i verdier og beskrive prinsipper for kommunens og skolers praksiser
Lærende nettverk med ressurspersoner fra skolene og skoleiernivå			Ressurslærerne deltar i ett lærende nettverk som beskrevet under		Analysere data fra skolene	Evaluerer og velger område for neste års utviklingsarbeid i samarbeid med skole og skoleeier
Skolenivå		Skolene lager en plan for å støtte utviklingsarbeid et	Profesjonslæring i profesjonsfellesskap Ressurslærerne prøver ut og erfarer i egne team/skole	Undervisningsvurdering med elevmedvirkning Skolebasert vurdering inkludert undervisningsvurdering Analysere arbeidet sammen	Analysere data fra skolene i kommunene Lokal ståstedsanalyse Virksomhetsplaner for pedagogiske praksiser	

Deltagere i hvert nettverk er ressurslærere i skoler. Skoleeiers rådgivere og skoleledere kan delta.

Nettverk 1 barnetrinn 1-7:

Å kunne lese og skrive er å bruke språket på en rekke livsområder. Dette er også viktige ferdigheter for utviklingen av elevenes identitet og sosiale relasjoner, og for å kunne delta i utdanning, arbeid og samfunnsniv. Inkludert i fokuset er lesing på digitale og analoge flater, og skriving med digitale verktøy. Det arbeides med å utvikle kvalitet i arbeidet med undervisvurderinger.

Nettverk 2 barnetrinn 1-7:

Å kunne regne er å bruke matematikk på en rekke livsområder (Overordnet del 2.4). Å kunne regne innebærer å resonnerer og bruke matematiske begreper, fremgangsmåter, fakta og verktøy for å løse problemer og for å beskrive, forklare og forutse hva som skjer. Matematikkfagets kjerneelement utforskning og problemløsning er sentralt. Det arbeides med å utvikle kvalitet i arbeidet med undervisvurderinger.

Nettverk 3 ungdomstrinn 8-10:

Å kunne lese og skrive er å bruke språket på en rekke livsområder. Dette er også viktige ferdigheter for utviklingen av elevenes identitet og sosiale relasjoner, og for å kunne delta i utdanning, arbeid og samfunnsniv. Inkludert i fokuset er lesing på digitale og analoge flater, og skriving med digitale verktøy. Det arbeides med å utvikle kvalitet i arbeidet med undervisvurderinger.

Nettverk 4 ungdomstrinn 8-10:

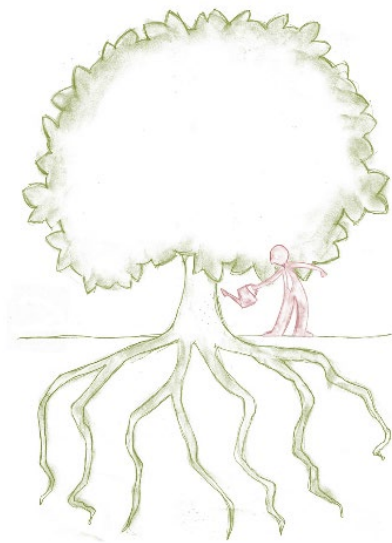
Å kunne regne er å bruke matematikk på en rekke livsområder (Overordnet del 2.4). Å kunne regne innebærer å resonnerer og bruke matematiske begreper, fremgangsmåter, fakta og verktøy for å løse problemer og for å beskrive, forklare og forutse hva som skjer. Matematikkfagets kjerneelement utforskning og problemløsning er sentralt. Det arbeides med å utvikle kvalitet i arbeidet med undervisvurderinger.

1.2. Mål

- **Målsetting 1:** Styrke elevenes motivasjon for læring, elevenes læringskompetanse, elevenes medvirkning, elevenes kompetanseutvikling og elevenes grunnleggende ferdigheter i regning, lesing og skriving (elevens læring).
- **Målsetting 2:** Styrke profesjonsfellesskapets forståelse av og evne til skolebasert vurdering og kompetanseutvikling (profesjonslæring).
- **Målsetting 3:** Støtte ressurslærere og læringsspesialister med å videreutvikle praksis på egen skole ved å delta i lærende nettverk på tvers av skoler (organisasjonslæring).

2. Triangulert analysemodell (TAM) for skolebasert vurdering- og kompetanseutvikling i Grenland

Modellen *triangulert analysemodell* er en utviklet praksisversjon av kvalitetssirkelen som ble presentert i Meld. St. 21 (2016-2017, s. 66) som modell for kvalitetsutvikling i skole og bedrift. Det teoretiske grunnlaget er aksjonsforskning som en forskningsstrategi for lokal kompetanseutvikling i skolen i tråd med nytt Læreplanverk 2020, LK20. Aksjonsforskning handler om å forske på egen praksis for å kunne reflektere, vurdere og videreutvikle pedagogiske praksiser på måter som gjør at medvirkning anerkjennes og verdsettes (Lie, 2022).

2.1. Generelt om utviklingsarbeid

Det er ikke meningen å jobbe med praksisutvikling på alle områder samtidig. Endring tar tid, og ved å prioritere et eller to områder øker sjansen for å lykkes. I hvert lærende nettverk jobber man med et avgrenset område, men hemmeligheten er at dere også berøre mange andre temaer.

Skolebasert vurdering og kompetanseutvikling i Grenland er laget for systematisk arbeid med *undervisningsvurdering* og skolebasert vurdering for kompetanseutvikling i profesjonsfellesskap. Verdigrunnlaget i TAM er å støtte profesjonens arbeid med å utvikle profesjonsdidaktisk praksis rundt det som allerede står i Læreplanverket som *kritisk og vitenskapelig tenkning innebærer å bruke fornuften på en undersøkende og systematisk måte i møte med konkrete praktiske utfordringer, fenomener, ytringer og kunnskapsformer*.

Ståstedsanalysene

Ståstedsanalysene er et refleksjons- og prosessverktøy og hjelpemiddel for arbeidet med kvalitetsutvikling. Vi anbefaler å gjennomføre en lokal eller skolebasert spørreundersøkelse med påstander fra Ståstedsanalysen i august og samme påstander i januar/februar for å følge utvikling av pedagogisk praksis.

Målet er å skape felles refleksjon over praksis og hvilke områder de vil prioritere i utviklingsarbeidet sitt. Få en oversikt over hva som fungerer og hva som kan bli bedre i fellesskap. Vi anbefaler å samle informasjon fra tall og resultater (kvantitativ data), og tilbakemeldinger og egne vurderinger (kvalitative data). Kvantitative data i analysebrettet for egen skole gir informasjon om læringsutbytter og læringsmiljø, og bolker eller påstander i ståstedsanalysen kan brukes for å vurdere utvikling av skolens pedagogiske praksis. På Utdanningsdirektoratets nettside står det at Ståstedsanalysen for skoler er delt inn i tre faser:

1. Innsamlet informasjon om barnehagen eller skolen og data om skolens ressursgrunnlag, elevenes læringsmiljø og læringsresultater.
2. Egenvurdering av barnehagen eller skolens praksis – gjennom en undersøkelse skal personalet ta stilling til en rekke påstander på utvalgte temaområder.
3. Samlet vurdering hvor materialet fra fase 1 og 2 ses i sammenheng – ledelse og personale skal sammen velge prioriterte utviklingsområder for det videre arbeidet.

Ta utgangspunkt i viktige tema

Når dere samler informasjon kan dere ta utgangspunkt i viktige tema som arbeid med rammeplan og læreplanverket, lek og læring i barnehagen, underveisvurdering, tilpasset opplæring og læringsmiljø i skolen. Å vurdere- og videreutvikle kvalitet og kompetanse på et nivå i skolen vil igjen utfordre flere av skolens 4 nivåer (Utdanningsdirektoratet, 2021):

- Ledelse, prioritering, organisering og resultatvurdering
- Samhandling i kollegiet og med foreldre, bedrifter og lokalsamfunn
- Elevenes læring, fag, undervisningspraksis og læringsmiljø.
- Grunnleggende tanke- og handlingsmønstre for å nå målet

Utviklingsplan

Grenlandskommunene har ulike lokale planverk for ivaretagelse for vurdering og kompetanseutvikling. Felles for alle planer er at vi møtes i dekompsamarbeider for å utvikle sentrale områder for pedagogisk praksis. Den enkelte skole lager egen virksomhetsplan ut fra overordnet kommunal plan. Planer bør ha mål som ivaretar samspillet mellom pedagogikk og organisasjon. Hvis utviklingsarbeidet legger opp til nye måter å arbeide på uten å tenke på hvilke konsekvenser det får for hvordan skolen fungerer som organisasjon, oppstår det fort en ubalanse.

Spørsmål til diskusjon når dere jobber med utviklingsplanen:

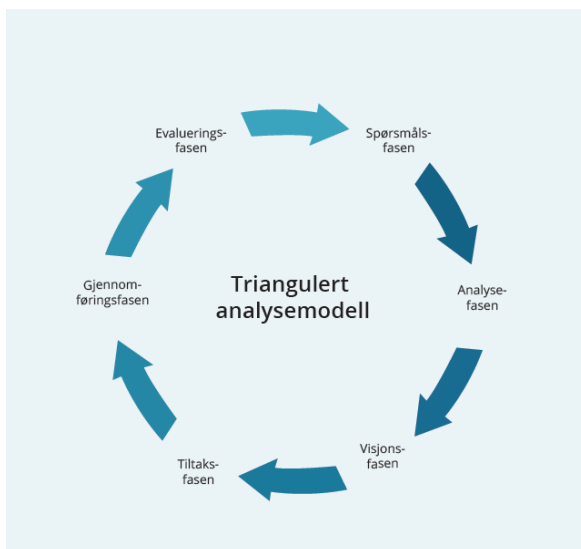
- Hva er det vi skal gjøre mer av?
- Hva er det vi skal gjøre mindre av?
- Hva er det vi skal gjøre annerledes?
- Hva forventes av meg som pedagog?
- Hva forventes av oss som team?
- Hva forventes av meg som leder?
- Hvilke endringer i måten vi arbeider på, er nødvendige, dersom vi skal lykkes?
- Hvilke verktøy gir jeg elevene for å kunne vurdere undervisningspraksis og egen læring?
- Hvordan legger jeg til rette for elevmedvirkning?

Endringsarbeid tar tid. Delmål og tiltak som på et tidlig tidspunkt kan gi synlige resultater kan hjelpe i prosessen. Husk å markere suksess underveis, det vil gi endringsarbeidet energi og framdrift. Vi vet ofte mye om elever, klasser og skoler om når de ikke fungerer, men hvor godt er vårt vokabular for å forstå og beskrive verdier når de praktiseres på sitt beste? Å få være stolt har også en positiv helsemessig biologisk konsekvens (Myksja & Fikse, 2020). I nettverkene har vi sjanse til å dele erfaringer vi er stolte av og som bidrar til elevers, profesjonen og organisasjonens læringsutvikling. Å undersøke *er* å forandre. Å prøve ut, erfare og dele i team, lærende nettverk eller i små grupper på tvers av skoler er med på å utvikle praksis. Undersøkelser i seg selv er allerede med på ”å endre temperaturen” på en eller annen måte.

Vår virkelighetsforståelse skapes gjennom måten vi snakker om virkeligheten på, og det språket vi bruker for å beskrive den. Språket beskriver virkeligheten, men er også med på å skape den gjennom et bevisst valg angående hva vi snakker om. Det er som å lyse inn i et mørkt rom med lommelykt, og det vi lyser på får vi øye på.

2.2. Triangulert analysemodell

Ressurslærere i kommunene, skoleledere og faglige veiledere fra Universitetet i Sørøst-Norge arbeider med å utvikle profesjonskompetanse. De lærende nettverkene er en del av det å få ny kunnskap, erfare, dele og utvikle kompetanse i skoleorganisasjonen. Refleksjoner på skolene skal igjen bidra med å vurdere og videreutvikle praksiser som påvirker organisasjonens strukturer, strategier, relasjoner og verdier. Arbeidet er en del av en rytme for systematisk utviklingsarbeid som bygger på modellen *Triangulert analysemodell*. Her kan du lese litt om tankesettet i TAM som er en aksjonsforskningsmodell utviklet ut fra kvalitetssirkelen (Meld. St. 21 (2017)).

Fase 1 Spørsmålsfasen

Hensikten med *spørsmålsfasen* er å starte en skolebasert vurdering- og kunnskapsprosess som skal ende med ny kunnskap om skolens praksiser som øker elevenes læring og danning. I dette ligger kunnskap om faglig og sosial kompetanse. De overordnede spørsmålene for skoleeiere og skoleledere som støtter ledelse for læring arbeider ut fra to overordnede spørsmål:

- *Hva* er god kvalitet i les- og skriv og undervisvurdering, *hvordan* jobber vi for å utvikle elevenes læring og danning på inkluderende måter, og *når* skjer det?
- *Hva* er god kvalitet i regning og undervisvurdering, *hvordan* jobber vi for å støtte og utvikle elevenes læring og danning på inkluderende måter, og *når* skjer det?

Det er å forske sammen, prøve ut og innhente data fra deltagerne i de lærende nettverkene at skoleeierne og skolelederne sammen med universitet og profesjonsnivået kan samles i februar og april 2023 for å vurdere og evaluere (fase 6) for å planlegge *hva, hvordan og når* for neste skoleår

Generelt om formulering av forskningsspørsmål i utviklingsarbeid er at:

- Proaktive spørsmål begrunnes i skolens verdigrunnlag
- Proaktive spørsmål bidrar til mer kunnskap når de utforskes i praksis
- Proaktive spørsmål skal kunne øke kvalitet og kompetanse innenfor et område
- Proaktive spørsmål kan involvere hele trinnet eller organisasjonen

Proaktive spørsmål i TAM bruker forskningsspørsmålene *hva, hvordan og når*. Når skolene arbeider med spørsmålene rettes blikket mot skolens egne data om faglige læringsutbytter og fra brukerundersøkelser som Elevundersøkelsen.

Fase 2 Analysefasen

Analysefasen er kanskje den fasen som kan utløse mest engasjement i et profesjonsfelleskap. Fasen er delt i to der første del er å innhente og produsere informasjon og data, og andre del er å sortere og analysere informasjon og data.

- Innhente informasjon og smådata som beriker kunnskap om praksis
- Produsere informasjon og data for å vite hva vi må gjøre mer av
- Sortere informasjon og data
- Analyse av informasjon og data

Generelt om analysefasen handler det om å innhente informasjon og data ved å bruke forskningsmetoder. Forskningsmetoder kan være observasjon med refleksjonslogg, intervju med samtalelogg, samtaler med logg, dokumentanalyse av lokale planer o.l. Innhenting av informasjon og smådata fra undervisningspraksis på egen skole kan suppleres ved å ringe eller skype en kollega på en annen skole og/eller å lese fag- eller forskningslitteratur om temaet.

Når flere deltagere i et team eller på en skole innhenter kvalitative og kvantitative data vil datagrunnlaget bli sammensatt. Å sortere ut eksempler og praksiser som «fortellere» bør gjøres sammen med deltagerne i prosessen. Denne kombinasjonen av kvalitative og kvantitative tilnærminger omtales som «mixed methods» (sammensatt metode) eller «triangulering». En sammensatt tilnærming til et forskningsspørsmål kan ha fordeler. Et profesjonsfelleskap med praktikere kan få flere innfallsvinkler og kan belyse prosessens proaktive spørsmål med flere øyne, ører, oppfatninger eller forståelser. Triangulering handler om å se et punkt fra minst to ulike vinkler eller perspektiver. Informasjon som kommer fram gjennom en tilnærming kan bekreftes eller stå i motsvar til informasjon som kommer fra en annen persons innhentede data.

Etter å ha sortert fram fortellinger, logger, dokumenterte praksiser mm. fra deltagerens innhentede data må man gjøre en analyse om hva dette handler om. Hva sier dataene noe om som gir forståelse om gode pedagogiske praksiser som er læringsstøttene for elevens læringsutbytte og læringsmiljø. I analysearbeidet vil man kunne få innspill til de ulike nivåer i skoleorganisasjonen. Skriv i hele setninger med presens slik at dataene gir økt kunnskap om gode praksis knyttet til

1. skolens verdier og visjoner
2. elevenes læringsmiljø
3. lærernes profesjonsfelleskap
4. ledelse, organisering og samarbeid med skole-hjem.

I skoleåret 2022 - 2023 vil deltagerne i de lærende nettverkene få ny kunnskap og få forslag til nye måter å jobbe med undervisning på. Ny kunnskap vil komme fra faglige nettverksledere og fra kolleger på andre skoler. I tillegg er det viktig at hver deltager er seg selv bevisst på hva man selv erfarer fungerer godt. Ofte er det mye implisitte praksiser hos hver enkelt lærer og det kan være vanskelig å gjøre vante praksiser eksplisitte. Å kunne fortelle, tegne eller forklare om årsaker til gode

praksiser krever et klart og tydelig språk om *hva* man gjør og *hvordan* vi gjør det. I det tydelige språket vil man via fortellinger kunne videreformidle verdier man jobber etter og årsakssammenhenger som gjør at praksiser blir så bra. En praksis må «tegnes» inn i en større helhet slik at den blir overførbar for andre som ønsker å få til noe tilsvarende. Å lære å lære i profesjonsfelleskap er å øke

- Selvbevissthet (attitude)
- Kunnskap (knowledge)
- Ferdigheter (skills)
- Verdier i praksis (values)

Fase 3 Visjonsfasen

I visjonsfasen arbeider fellesskap med framtidsbilder og framtidshistorier via deltageres tidligere opplevde små suksesser i eget arbeid. Det viser seg at visjoner som er forankret i meningsfulle erfaringer ikke bare skaper engasjement, men også tiltro til at slike situasjoner kan oppstå igjen. Visjonen blir dermed både oppnåelig og realistisk. Organisatorisk framtidstenkning har Senge (1999) beskrevet som organisasjoners evne til å lage felles bilder av framtid for å skape handling i nåtid.

Det er forskjell på framtidsbilder man ønsker seg *til* og ikke *fra*. Kollektiv framtenkning kan bygge på individuelle og kollektivt identifiserte beste praksiser som ble funnet i *analysefasen* for så å beskrive, begrunne og gjøre de synlige som framtidsbilder og fremtidsfortellinger. Det er i kollektive refleksjoner og kritiske (men ikke dermed kritiserende) undersøkende samtaler man kan vurdere og forbedre praksiser.

Fase 4 Tiltaksfasen

I Tiltaksfasen er hensikten å vurdere og utarbeide tiltak for trinnet eller skolens videreutvikling av praksis. Lærelyst, medvirkning og framgang er sentrale begreper i tiltaksfasen når vi vurderer god kvalitet for å videreutvikle praksiser. Gode praksiser skal kunne kjennetegnes ved at elever utvikler læring og danning (jf. kap. 2 i overordnet del LK20) og fremmer helse, trivsel og læring både for kolleger og elever (jf. 9A-2). Å gjenkjenne dårlige praksiser kan være vanskelig, men nødvendig for å kunne bytte de med gode praksiser som virker bedre.

Utgangspunktet for å utarbeide tiltak er basert på forsknings- og erfaringsbasert grunnlag ut fra prosessarbeidets forskningsspørsmål (Lie & Støren, 2021). Tiltakene bør gi innspill i skolens ulike nivåer:

- for undervisningsvurdering
- for profesjonsfelleskapets kvaliteter
- for skolens organisering, foreldresamarbeid og eksterne
- for skolens visjoner og verdier

Undervisningsvurdering

Undervisningsvurdering er noe annet enn elevens individuelle undervisningsvurdering eller vurdering for læring der elevene utvikling læring og dannelse som kompetanse i fagene. I den overordnede delen i læreplanen er det lagt vekt på at elevene deltar i planlegging, gjennomføring og vurdering av opplæringen som et tiltak mellom lærer og elever. Det er dette som er undervisningsvurderinger og gjennomføres sammen med elevene. Undervisningsvurderinger vurderer om undervisningspraksiser fungerer etter formålet.

Undervisningsvurdering sammen med elever kan eksempelvis gjennomføres i en undervisningstime der det legges til rette for dialoger som vurderer undervisningen og elevenes opplevelse av resultater. Relasjonelt arbeid i undervisningsvurderinger der elever og lærere vurderer for å videreutvikle undervisningspraksiser bør også være med å styrke elevenes emosjoner som aktiviserer elevens læringslyst. Emosjonelle ferdigheter er knyttet til vårt indre liv som selvfølelse, selvregulering, ta ansvar, forstå andre, utholdenhet og lystfølelsen. Emosjoner kan ses som menneskers fysiologiske respons på omverden og er styrt av følelser (Fallmyr, 2020). Dialogene i undervisningsvurderinger skal både vurdere noe, men også aktivere emosjoner som motiverer ved at de setter i gang impulser til å handle. De motiverer dermed til ulike former for atferd. Glede og interesse er emosjoner som forbindes med aktivisering, mens dialogene bør styre unna hemmende emosjoner som skyld, skam og angst som sender impulser om å trekke seg tilbake (Rogndal, 2017; Fallmyr, 2020). Prinsipper for undervisningsvurderingen er at (Utdanningsdirektoratet, 2022):

- Vurderingen skal være direkte relatert til opplæringen i det enkelte fag.
- Vurderingen skal handle om læringsmål, arbeidsmåter, læringsstrategier, innhold og organisering i timene.

Utdanningsdirektoratet eksemplifiserer undervisningsvurdering på denne måten:

1. Hvordan kommer vi i gang?

- Formål
- Involvering
- Framgangsmåte
- Oppfølging

2. Vi henter inn informasjon

- Dialog
- Observasjon
- Logg
- Spørreundersøkelse

3. Vi snakker om det vi har funnet

- Dialog

4. Vi følger opp det vi har funnet

- Konkrete oppfølgingspunkt
- Ansvarsfordeling og tidsfrister

Dialogkonferanser kan være en måte å gjennomføre undervisningsvurdering på. Hvis læreren eller lærere på et trinn har prøvd ut nye praksiser som man tror fremmer elevens læring kan man gjennomføre en dialogkonferanse med elevene på trinnet i stedet for bare klassen. Man kan organisere grupper på tvers av klassen, ha ordstyrer og referent på gruppen. Ved bruk av digitale verktøy kan informasjon fra gruppene samles og synliggjøres for deling på storskjerm. I tillegg til skriftlige oppsummeringer kan man bruke visuelle kommunikasjonsformer som et supplement.

Skolebasert vurdering

Ved at undervisningsvurderinger gjennomføres digitalt vil deltagerne i en skolebasert vurdering ha enklere tilgang til skriftlige og visuelle oppsummeringer. Innsamlet data fra undervisningsvurderingene er elevmedvirkningsdata i en skolebasert vurdering. I skolebaserte vurderinger trenger vi et rikt datagrunnlag for å kunne vurdere arbeidsmåter som forbedrer undervisningen og læringsmiljø. I arbeidet med å innhente data for å vurdere kvalitet anbefaler vi nettsiden til Utdanningsdirektoratet (2022, 08.22) [Kvalitetsarbeid – hvordan gjøre opplæringen bedre \(udir.no\)](https://www.udir.no/om-udir/kvalitetsarbeid-hvordan-gjore-opplaringen-bedre). På nettsiden finner skolene verktøy som RefLex, Ståstedsanalysen (her kan skoler som har gjennomført et utdrag ved oppstart av skoleåret kunne bruke de samme påstandene for å vurdere utvikling), Ekstern vurdering eller måter å utvikle praksis sammen på. I tillegg til forslag fra Utdanningsdirektoratet har vi (skoleeierne i Grenland og USN) utviklet denne modellen som kan benyttes for refleksjon i profesjonsfelleskap:

	Sosial læring	Faglig læring
Elevenes læring, fag, undervisningspraksis og læringsmiljø. Samhandling i kollegiet og med foreldre og lokalsamfunn Ledelse, prioritering, organisering og resultatvurdering Grunnleggende tanke- og handlingsmønstre for å nå målet	<i>Sosial læring og utvikling</i>	<i>Sosial læring og utvikling</i>

<p>Elevenes læring, fag, undervisningspraksis og læringsmiljø.</p> <p>Samhandling i kollegiet og med foreldre og lokalsamfunn</p> <p>Ledelse, prioritering, organisering og resultatvurdering</p> <p>Grunnleggende tanke- og handlingsmønstre for å nå målet</p>	<p><i>Kompetanse I fagene</i></p>	<p><i>Kompetanse I fagene</i></p>
<p>Elevenes læring, fag, undervisningspraksis og læringsmiljø.</p> <p>Samhandling i kollegiet og med foreldre og lokalsamfunn</p> <p>Ledelse, prioritering, organisering og resultatvurdering</p> <p>Grunnleggende tanke- og handlingsmønstre for å nå målet</p>	<p><i>Grunnleggende ferdigheter</i></p>	<p><i>Grunnleggende ferdigheter</i></p>
<p>Elevenes læring, fag, undervisningspraksis og læringsmiljø.</p> <p>Samhandling i kollegiet og med foreldre og lokalsamfunn</p> <p>Ledelse, prioritering, organisering og resultatvurdering</p> <p>Grunnleggende tanke- og handlingsmønstre for å nå målet</p>	<p><i>Å lære å lære</i></p>	<p><i>Å lære å lære</i></p>
<p>Elevenes læring, fag, undervisningspraksis og læringsmiljø.</p> <p>Samhandling i kollegiet og med foreldre og lokalsamfunn</p> <p>Ledelse, prioritering, organisering og resultatvurdering</p> <p>Grunnleggende tanke- og handlingsmønstre for å nå målet</p>	<p><i>Tverrfaglige temaer</i></p> <p>Folkehelse og livsmestring</p> <p>Demokrati og medborgerskap</p> <p>Bærekraftig utvikling</p>	

Fase 5 Gjennomføringsfasen

Gjennomføringsfasen er når deltagerne i prosessen har vurdert hvilke tiltak som gir god læringsstøtte for elevers læringsutbytter og læringsmiljø i skolens ulike nivåer. Skolens prinsipper for pedagogisk arbeid framkommer i skolens virksomhetsplan. Den pedagogiske plattformen som en del av virksomhetsplanen gir informasjon til profesjonen i organisasjonen om *hva* skolen anser som viktige verdier og prinsipper for praksis, *hvordan* skolen jobber for å utvikle elever læring og danning og *når* det skjer. Informasjonen er også rettet utad mot skoleeier og foreldre for å få støtte til sitt lærende arbeid i profesjonsfelleskap. Organisatorisk utviklingsarbeid for å nå globale og lokale mål om kollektivt velvære har LK20s kompetansebegrep omfattet følgende:

- Selvbevissthet i møte med seg selv og andre (attitude) – kollektiv selvbevissthet
- Ferdigheter (skills) – kollektive ferdigheter
- Kunnskap (knowledge) – kollektive kunnskap
- Verdier (values) – kollektive verdier og prinsipper

Fase 6 Evaluering

Evaluering er å dokumentere om hvilke pedagogiske praksiser som fungerer godt og vurdere hva skoleorganisasjonen skal velge som tema for ny TAM – prosess. *Hva* er viktige verdier skal komme til syne i skolens praksiser, *hvordan* arbeider vi for få gode, bedre og beste praksiser til å være våre neste praksiser, og når jobber vi slik at det skjer.

På nettsiden til Utadanningsdirektoratet, Udir.no, ligger flere eksempler på måter og verktøy for å jobbe med kvalitetsutvikling og skolebasert vurdering. Arbeidsmåtene og verktøyene kan benyttes i TAM-modellens faser.

3. Hvor vil vi? - våren 2023....

Høstens arbeid i lærende nettverk vil gi datagrunnlag for vurdering og videreutvikling av tiltak i skoler- og kommunale utviklingsplaner for veien videre. Elevenes læringsutbytte og læringsmiljø er i sentrum for profesjon- og organisasjonslæringen. Skolenes deltagelse i nettverksarbeidet har som mål å føre til positive endringer i lærerens praksis i klasserommet. Erfaringer fra dette arbeidet danner grunnlag for innhold i Grenlandskonferansen høsten 2023.

4. Referanser og kilder for inspirasjon

- Bjørnsrud, H. (2014). *Den inkluderende fellesskolen*. Oslo: Gyldendal Akademisk.
- Bjørnsrud, H. (red.) (2015). *Skolebasert kompetanseutvikling. Organisasjonslæring for delingskultur*. Oslo: Gyldendal Akademisk
- Dudley, P. (2015). *Lesson Study. Professional learning for our time*. Oxford: Routledge.
- Høspøien, U. & Prydz, M. (2017). *Skolebasert kompetanseutvikling. En Idèbank*. Oslo: Pedlex
- Fullan, M. (2017). *Ledelse som setter spor*. Oslo: Cappelen Damm Akademisk
- Hauger, B., Højland, T. G. & Kongsbak, H. (2008). *Organisasjoner som begeistrer*. Oslo: Kommuneforlaget
- Hallås, B.O. & Grimsæth, G. (2016). *Lesson Study i en nordisk kontekst*. Oslo: Gyldendal Akademisk
- Karseth, B., Kvamme, O.A & Ottesen, E. (2022, 30. 08). *Fra politiske intensjoner til nytt læreplanverk. Prosesser, rammer og sammenheng. Evaluering av fagfornyelsen EVA2020*. Universitetet i Oslo. https://www.uv.uio.no/forskning/prosjekter/fagfornyelsen-evaluering/aktuelle-saker/rapport-4_eva2020_290622.pdf
- Kversøy, K.S. (2013). *Etikk – en praktisk vinkling*. Oslo: Fagbokforlaget
- Lie, A. L. K. (2022). *Triangulert analysemodell - en modell for systematisk kvalitetsutviklingsarbeid i skoler*. Psykologi i kommunen 2/2022
- Lie, A. L. K. & Støren, K. (2021, 28.-29. okt.) *TAM Triangulert analysemodell for lokal vurdering- og kompetanseutvikling i skoler*. Paperpresentasjon på TAM-konferanse. Kragerø
- Lie, A.L.K. (2019). *Elevene bak tallene- Triangulert analysemodell i Grenlandsskolene*. En rapport. USN Open Archive: Drammen
- Lie, A. & Høiby, E. (2016). *Lesson Study for bedre læring i Drammenskolen*. Oslo: Bedre Skole
- Lie, A.L.K., Benjaminsen, G.E. & Andreassen, G. (2012). *Å trene en anerkjennende læringskultur*. Oslo: Bedre Skole
- Mausethagen, S., Prøitz, T.S. & Skedsmo, G. (2018). *Elevresultater. Mellom kontroll og utvikling*. Oslo: Fagbokforlaget
- Myksja, A. & Fikse, C. (2020). *Perspektiver på livsmestring i skolen*. Oslo: Cappelen Damm
- Olsen, K.O. & Wølner, T.A. (2017). *Lesson Study og læreres læring*. Oslo: Gyldendal Akademisk

Postholm, M. B.(red), Dahl, T., Dehlin, E. Engvik, G., Irgens, E. J., Normann og Strømme, A. (2017). *Ungdomstrinn i utvikling. Skoleutvikling, lesing, skriving og regning. Funn og fortellinger*. Oslo: Universitetsforlaget

Postholm, M. B.(red), Dahl, T., Dehlin, E. Engvik, G., Irgens, E. J., Normann og Strømme, A. (2017). *Ungdomstrinn i utvikling. Skoleutvikling og ledelse. Funn og fortellinger*. Oslo: Universitetsforlaget

Prøitz, T.S. (2015). *Læringsutbytte*. Oslo: Universitetsforlaget

Scharmer, O. (2011). *Teori U. Lederskap som former framtiden – mot en ny social teknologi*. Oslo: Ankerhus

Støren, K. (2022). *Lokalt læreplanarbeid med fagfornyelsen*. Nordisk tidsskrift for utdanning og praksis. Vol. 16 nr. 1 DOI: <https://doi.org/10.23865/up.v16.3070>

Skriftserien nr. 102
2022

Elevene bak tallene – Triangulert analysemodell
Veiledningshefte for skolebasert vurdering- og
kompetanseutvikling i Grenlandsskolene 2022-2023

Forfatter:
Anne Liv Kaarstad Lie

ISBN 978-82-7206-701-3
ISSN 2535-5325

usn.no

